

6.1.4 Mitigerende maatregelen voor sperwer

Het optreden van negatieve effecten dient zo veel mogelijk te worden voorkomen. Door de kap van het bos kan echter niet worden uitgesloten dat één sperwernest wordt vernield. Dit is een overtreding van Ow-verbodsbepaling Bal art. 11.37 1b. Hiervoor is een vergunning van de Omgevingswet nodig.

Verstoring van sperwer in de broedperiode, wat mogelijk kan leiden tot het verlaten van de broedlocatie en dus doding (Ow Bal art. 11.37 1a.), wordt voorkomen door het bos buiten de broedperiode te kappen. De broedperiode loopt van april t/m juni. Door het bos te kappen buiten de broedperiode wordt de sperwer in de gelegenheid gesteld uit te wijken naar aanwezige alternatieve bosschages binnen het bestaande territorium. Hieronder wordt het alternatief potentieel leefgebied voor sperwer in de omgeving van het plangebied toegelicht.

Leefgebied sperwer

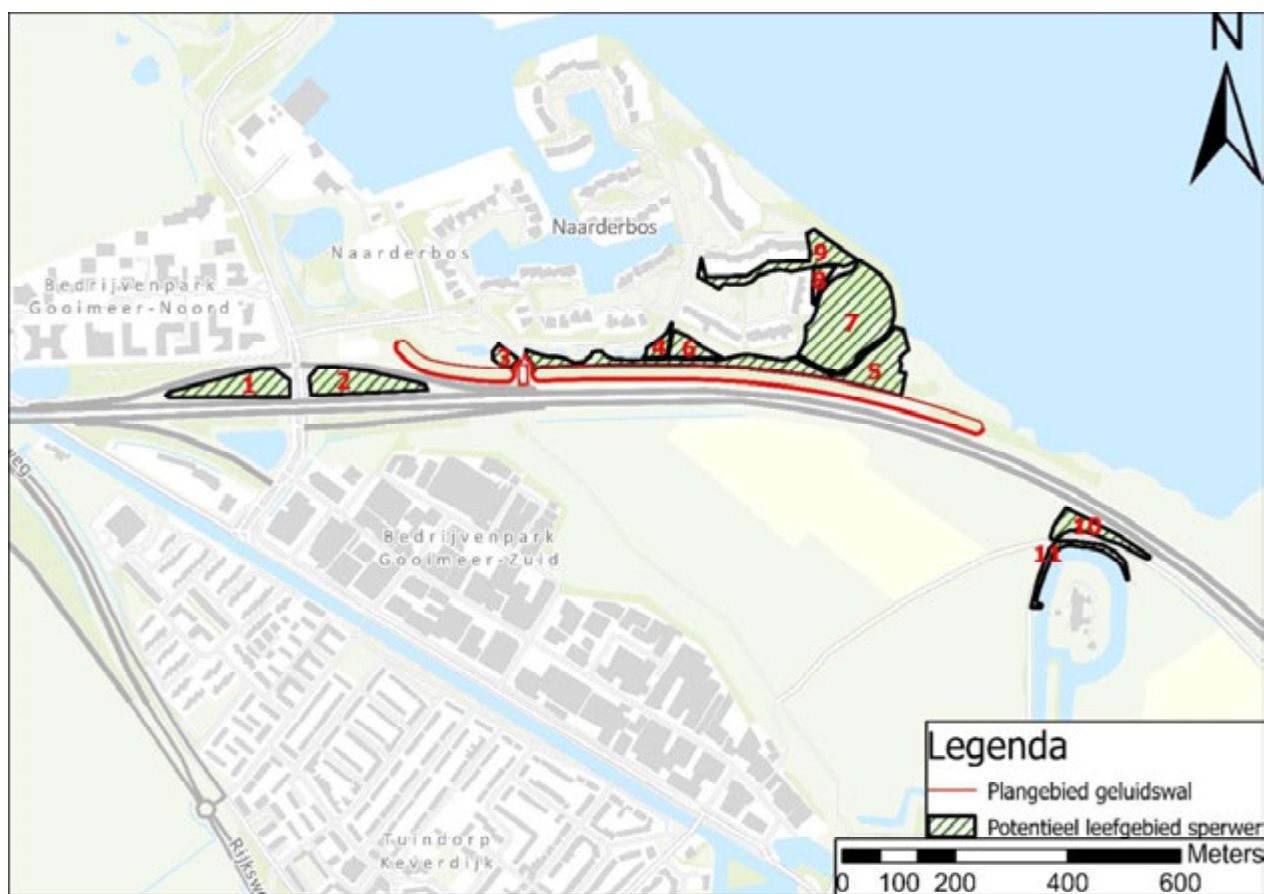
De sperwer leeft vrij verborgen en is relatief schuw. De soort broedt meestal in (dichte) bossen en soms in tuinen of parken. Het bos is bij voorkeur dicht en het liefst grenzend aan open landschappen. De sperwer is bij uitstek een roofvogel die vaak voorkomt binnen de bebouwde kom. De sperwer kan in deze omgeving zowel foerageren als broeden. Jagende dieren worden steeds vaker waargenomen jagend op mezen die van de voedertafels gebruik maken. Sperwer bouwt graag een ander nest binnen hetzelfde territorium in opvolgende jaren. De soort past zich relatief gemakkelijker aan dan de meeste andere soorten met een jaarrond beschermd nest en zijn ook beduidend minder afhankelijk van de beschikbaarheid van 'vaste' verblijfplaatsen dan bijvoorbeeld steenuil, gierzwaluw of huismus.

Potentieel leefgebied sperwer in omgeving plangebied

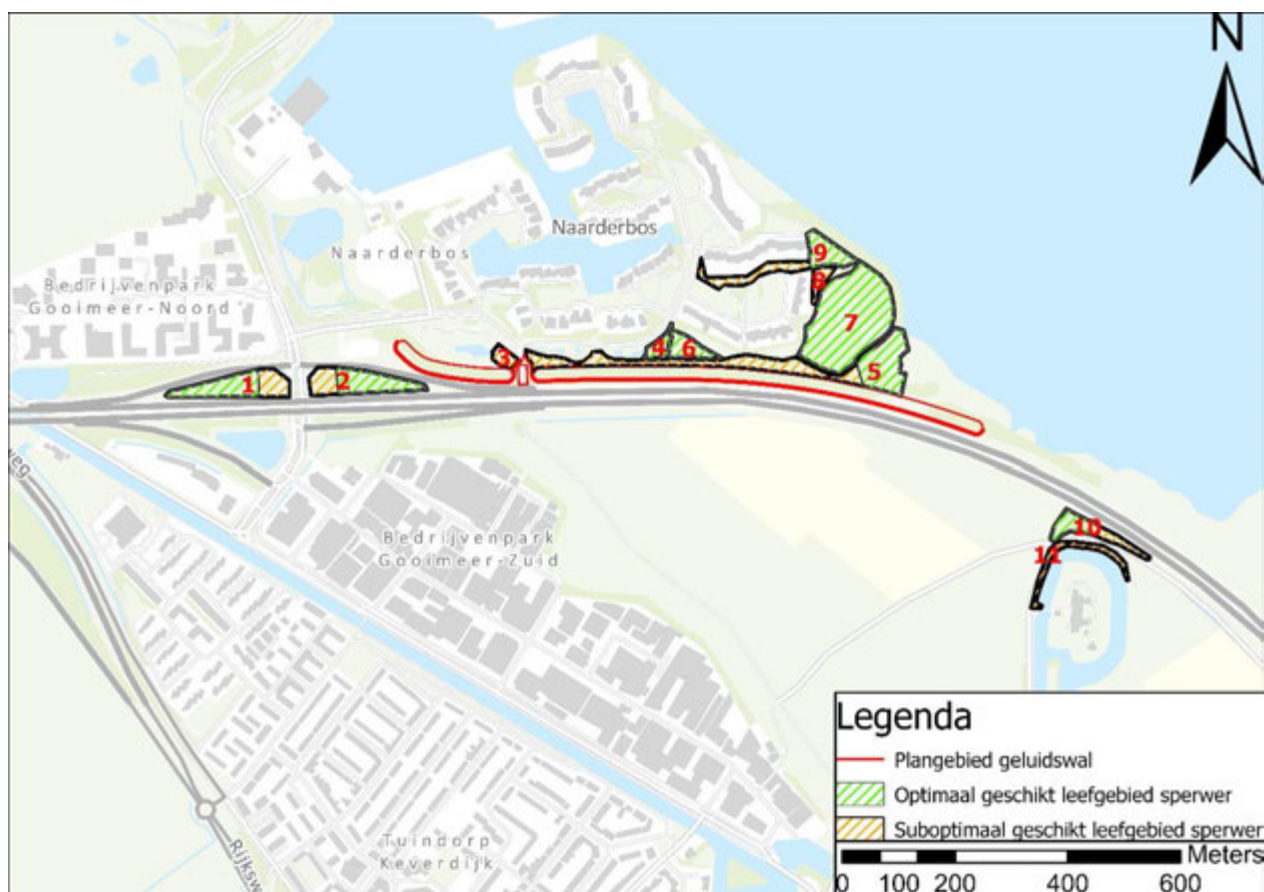
Om te kunnen beoordelen of er in de directe omgeving van het plangebied voldoende nestlocaties en leefgebieden overblijven is op 26 september 2023 een habitatgeschiktheidsanalyse uitgevoerd. Hierbij zijn in de directe omgeving van het plangebied verschillende bosschages als potentiële broedlocatie voor sperwer beoordeeld. Hierbij is uitgegaan van de criteria voor geschikt leefgebied voor sperwer zoals hierboven beschreven. De beoordeelde bosschages zijn genummerd weergegeven in Figuur 6-4. Onder de figuur zijn een impressie van de genummerde bosschages en een beoordeling als leefgebied voor sperwer beschreven.

Conclusie alternatief leefgebied

In Figuur 6-18 is het (sub)optimaal leefgebied voor sperwer in de nieuwe situatie in de directe nabijheid van het plangebied weergegeven. Binnen een straal van circa 1 kilometer blijft in de nieuwe situatie minimaal circa 46.085 m² aan optimaal en minimaal circa 23.156 m² aan suboptimaal leefgebied voor sperwer beschikbaar⁹. In geen van de beoordeelde bosschages is een jaarrond beschermd nest van sperwer en/of andere broedvogel waargenomen. Hierdoor is het niet aannemelijk dat de bosschages onderdeel zijn van een ander broedterritorium.



Figuur 6-4 Overblijven potentieel leefgebied voor sperwer.



Figuur 6-18 Optimaal en suboptimaal leefgebied voor sperwer in nieuwe situatie.

6.2.4 Mitigerende en compenserende maatregelen voor das

Het optreden van negatieve effecten dient zo veel mogelijk voorkomen te worden. Door de geplande activiteiten wordt één verblijfplaats van de das vernietigd. Hiervoor zijn geen mitigerende maatregelen te treffen en is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig. Om een ontheffing te verkrijgen worden in dit activiteitenplan, aan de hand van het Kennisdocument das van BIJ12¹³ en de soortenstandaard das van RVO¹⁴, compenserende maatregelen voorgesteld om te waarborgen dat de lokale staat van instandhouding van das geborgd blijft.

Het doden van individuen van das dient te worden voorkomen door het nemen van maatregelen, zoals hieronder beschreven.

Voorkomen van overtredingen tijdens aanlegfase

Er dient bij het vergraven van de verblijfplaats rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van de das en er dient zekerheid verkregen te worden dat de verblijfplaats niet in gebruik is bij de start van de werkzaamheden. De kwetsbare periode van das loopt van 1 december t/m 30 juni¹⁵. Door onderstaande maatregelen uit te voeren worden de negatieve effecten ten aanzien van de das in het plangebied tot een minimum beperkt:

- Ten minste 14 dagen voorafgaand aan het kappen van het bos rond de verblijfplaats en/of vergraven van de verblijfplaats, wordt een wildcamera geplaatst op de pijp om te garanderen dat deze niet in gebruik is;
 - Indien de verblijfplaats niet in gebruik is gedurende deze twee weken, wordt deze binnen 2 dagen na afronding van het onderzoek vergraven of afgezet met dassenraster zodat gegarandeerd kan worden dat de verblijfplaats niet in gebruik wordt genomen tijdens de verdere werkzaamheden;
 - Indien de verblijfplaats wel in gebruik blijkt te zijn wordt een proces gestart om het gebruik te ontmoedigen. Indien dit nodig blijkt zal er ter zijne tijd, in afstemming met het bevoegd gezag, een plan van aanpak voor op worden gesteld.
- Vergraven/ongeschikt maken van de dassenpijp vindt plaats in de minst kwetsbare periode van de das (de minst kwetsbare periode van das is van 1 juli t/m 30 november);
- Vergraven/ongeschikt maken vindt plaats tussen zonsopgang en zonsondergang, maar niet later dan 19.00;
- Geen extra werkverlichting plaatsen in de omgeving van de verblijfplaats;
- Het vergraven van de verblijfplaats vindt plaats onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog;
- Mocht tijdens het vergraven/ongeschikt maken toch een das worden aangetroffen dan dienen alle werkzaamheden per direct te worden stilgelegd en dient een plan van aanpak besproken te worden met de ter zake kundige ecooloog.

Met bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat een mogelijk in de verblijfplaats aanwezige das wordt gedood.

¹³ <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-003-Kennisdocument-Das-1.0.pdf>, geraadpleegd op 2 oktober 2023.

Compensatie permanente effecten

In de toekomstige situatie blijft een groot aantal alternatieve locaties bereikbaar die zowel tijdens als na uitvoering van de werkzaamheden beschikbaar blijven om een verblijfplaats in te graven. Dit betreft hoofdzakelijk het gebied Oud Valkeveen, waar de das een hoofdburcht heeft. Doordat een das binnen een nacht een nieuwe vluchtpijp kan graven en de beschikbaarheid van voldoende alternatieve locaties in het bestaande leefgebied aanwezig, is het niet noodzakelijk om voortijdig aan werkzaamheden extra alternatieve burchtlocaties te creëren. Daarnaast zal in de nieuwe situatie het plangebied minstens zo geschikt zijn als in de huidige situatie. In de nieuwe situatie bevindt zich een grondwal (geschikt voor het graven van burchten) met op de noordelijke helling beplanting, welke zorgt voor dekking en foerageergebied.

Om de noordelijke helling aantrekkelijk te maken als foerageergebied voor das, wordt geadviseerd deze te beplanten met inheemse planten, zoals:

- Beuk - *Fagus sylvatica*
- Eik - *Quercus robur*
- Linde – *Tilia cordata* of *platyphyllos*
- fruitbomen (hoogstam)
- Hazelaar - *Corylus avellana*
- Hondsroos - *Rosa canina*
- Inlandse vogelkers - *Prunus padus*
- Lijsterbes - *Sorbus aucuparia*
- Meidoorn - *Crataegus monogyna*
- Mispel - *Mespilus germanica*
- Sleedoorn - *Prunus spinosa*
- Wilde appel - *Malus sylvestris*
- Zoete kers - *Prunus avium*

¹⁴ <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/01/Soortenstandaard%20das.pdf>, geraadpleegd op 2 oktober 2023.

¹⁵ <https://advies.dasenboom.nl/26/bescherming/incidentele-verstoringsen/>, geraadpleegd op 3 oktober 2023.

6.3.4 Mitigerende en compenserende maatregelen voor steenmarter

Het optreden van negatieve effecten dient zo veel mogelijk voorkomen te worden. Er kan niet worden uitgesloten dat door de voorgenomen activiteit schuilplaats(en) van steenmarter worden vernietigd. Hiervoor zijn geen mitigerende maatregelen te treffen en is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig. Om een ontheffing te verkrijgen worden in dit activiteitenplan compenserende maatregelen voorgesteld om te waarborgen dat de lokale staat van instandhouding van steenmarter geborgd blijft. Het doden van individuen van steenmarter dient te worden voorkomen door het nemen van maatregelen, zoals hieronder beschreven.

Voorkomen van overtredingen tijdens aanlegfase

Voorafgaand aan uitvoering van de kap van bomen en verwijderen van struweel en buiten de kwetsbare periode van steenmarter worden voorzorgsmaatregelen getroffen. De kwetsbare periode van steenmarter loopt van maart t/m juli. Door onderstaande maatregelen uit te voeren worden de negatieve effecten ten aanzien van steenmarter in het plangebied tot een minimum beperkt:

- Alle aanwezige rommel in het plangebied wordt verwijderd.
- Alle dichte struwelen worden verwijderd.
- Alle takenhopen en takkenrillen worden verwijderd.

Tijdens de kap van de bomen en het verwijderen van het struweel dienen de volgende maatregelen te worden gevolgd:

- Werkzaamheden vinden plaats tussen zonsopgang en zonsondergang;
- Voor aanvang van de werkzaamheden dient het gebied door een kundig ecooloog te worden vrijgegeven;
- Er wordt 1 kant op gewerkt, zodat een eventueel aanwezige steenmarter kan vluchten naar een gebied waar niet wordt gewerkt.

Met voorstaande maatregelen wordt voorkomen dat een mogelijk in het plangebied aanwezige steenmarter wordt gedood.

Compensatie permanente effecten

Om ervoor te zorgen dat nu en in de toekomstige situatie voldoende alternatieve locaties beschikbaar zijn als schuilplaats voor steenmarter worden in de directe omgeving van het plangebied twee marterbulten aangelegd. Hierbij wordt uitgegaan van het ontwerp zoals beschreven in het document 'Alternatieve verblijfplaats voor steenmarter' door de Zoogdierverseniging¹⁹. De plaatsing van de marterbult vindt plaats op een geschikte locatie in gebied 5 of 7 van Figuur 6-18. Daarnaast zal in de nieuwe situatie op de noordelijke helling beplanting worden aangebracht. Na verloop van tijd zullen hier nieuwe geschikte schuilplaatsen voor steenmarter ontstaan. Daarnaast bieden de voorgestelde plantensoorten als voedsel voor de das, ook voedsel voor de steenmarter.